

10. rocznica śmierci Karla Dedeciusa

2026-02-26

Dziś, 26 lutego, mija 10. rocznica śmierci Karla Dedeciusa, wybitnego tłumacza, ambasadora dialogu kultur Polski i Niemiec, laureata Srebrnego Medalu „Cracoviae Merenti”.

Karl Dedecius urodził się 20 maja 1921 r. w Łodzi. Był uczestnikiem bitwy pod Stalingradem, jeńcem sowieckich łagrów, popularyzatorem literatury polskiej – tłumaczem twórczości m.in. Adama Mickiewicza, Wisławy Szymborskiej, Tadeusza Różewicza, Zbigniewa Herberta i Stanisława Jerzego Leca.

Przekładał klasyków polskiej literatury na język niemiecki - wydał kilkadziesiąt antologii i tomów tłumaczeń indywidualnych pisarzy. Przetłumaczył ponad trzy tysiące wierszy około trzystu polskich autorów z różnych epok. Był edytorem serii „Polnische Bibliothek” (Biblioteka Polska), obejmującej literaturę polską od średniowiecza po współczesność oraz siedmiotomowej „Panoramy literatury polskiej XX wieku”. W 1979 roku założył w Darmstadt Deutsches Polen-Institut – placówkę badawczą zajmującą się polską kulturą, historią i polityką. Od początku istnienia tej instytucji, zapraszał krakowskich autorów na pobyty stypendialne, stwarzając możliwości dla promowania polskiej literatury i polskich twórców na rynku niemieckim.

„Wesele” Wyspiańskiego w przekładzie Dedeciusa zostało nie tylko opublikowane jako osobny tom Biblioteki, ale wystawione w roku 1992 w reżyserii Andrzeja Wajdy na festiwalu w Salzburgu.

Kraków i jego środowisko intelektualne odgrywały w dziele Dedeciusa wyjątkową rolę.

Karl Dedecius przygotował i wydał monograficzne tomy Biblioteki Polskiej poświęcone Kornelowi Filipowiczowi, Stanisławowi Lemowi, Czesławowi Miłoszowi, Sławomirowi Mrożkowi, Janowi Józefowi Szczepańskiemu i Wisławie Szymborskiej. Tłumaczył też m. in. Juliana Kornhausera, Ewę Lipską, Jana Polkowskiego, Bronisława Maja, Adama Zagajewskiego i innych krakowskich poetów młodszego pokolenia.

Jego zasługi dla naszej literatury dostrzegła odrodzona w Krakowie Akademia Umiejętności, przyjmując Karla Dedeciusa w 1992 roku w poczet swych członków.

Promocja i propagowanie polskich twórców przez Karla Dedeciusa miała trudne do przecenienia rezultaty nie tylko w Niemczech, ale i w świecie. Dotyczy to choćby Czesława Miłosza i Wisławy Szymborskiej, których twórczość była tłumaczona i przyswajana przez Dedeciusa literaturze niemieckiej, a za jej pośrednictwem upowszechniana od lat pięćdziesiątych w Europie. Równocześnie Karl Dedecius – zasiadając w prestiżowych gremiach – podejmował starania o uhonorowanie polskich twórców wyróżnieniami. Wisława Szymborska otrzymała na wniosek Dedeciusa nagrody: Goethego w 1991 i Herdera w 1994, które istotnie przyczyniły się do popularyzacji twórczości Noblistki w Niemczech i w świecie.

Poczucie posłannictwa na rzecz pojednania polsko-niemieckiego zaowocowało również

**Magiczny
Kraków**

zaangażowaniem się Karla Dedeciusa w stworzenie w Krakowie instytucji prowadzącej europejski dialog w kulturze. Stało się to możliwe po roku 1989. W maju 1991 – jako członek delegacji niemieckiej na sympozjum KBWE w Krakowie – Karl Dedecius wystąpił z oficjalnym projektem stworzenia w Willi Decjusza Akademii Europejskiej.

Karl Dedecius zmarł we Frankfurcie nad Menem 26 lutego 2016 roku w wieku 95 lat.